

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 399 /2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

6/2018. (I. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. szeptember 25-én előterjesztett **panaszát** a 2018. január 25-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – N. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2017. szeptember 25-én elektronikus úton terjesztett elő panaszt a 2017. szeptember 19-én vele szemben fogantatott rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2017. szeptember 19-én rendőrségi ügyintézés céljából a N. városi S. utcában parkolót keresett, de mivel nem volt üres parkolóhely, megállt a rendőrségi kapu előtt. Az autóból a panaszos nevelt gyermeke kiszállt rendőrségi ügyintézés céljából. A rendőrségi kapubeálló az utcában halszálka alakban kialakított parkolók között van, ezért tudott csak így megállni. A gépjármű motorját nem is állította le, az említett személy kiszállása után indulni készült, de egy rendőrségi járőrautó állt mögé és felkapcsolta a megkülönböztető fényjelzést. A járőrautóból egy rendőr sietett a panaszos által vezetett jármű felé, és odaérve erőteljesen ütni kezdte a vezető oldali ablakot, a panaszos iratait kérte. Az igazoltató rendőr neve és rangja a panaszos számára ismeretlen, a bemutatkozás hiányából adódóan. A panaszos állítása szerint az igazoltatás hiányos öltözetben történt, fejfedő nélkül. Az intézkedő rendőr igazolványszáma ***, a mellékelt helyszíni bírság nyomtatványról vált ismertté.

A panaszos átadta jogosítványát (a panaszos román-magyar kettős állampolgár, ezért román jogosítványa van), a rendőr elkérte a személyi igazolványát is, amelyet szintén átadott a panaszos. A rendőr ekkor szembesült azzal, hogy Erdélyből származik a panaszos, ennek következtében a panaszos véleménye szerint megváltozott a rendőr magatartása, és nagyon csúnya stílusban kezdett el viselkedni.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Az iratok ellenőrzése után a rendőr közölte, hogy helyszíni bírságot fog kiszabni, mivel kapubeállónál állt meg a panaszos. Ezzel a döntéssel a panaszos nem értett egyet, mivel csak kirakta, akit vitt, az autó motorját le se állította, és a továbbhaladásban is a mögé beálló rendőrautó korlátozta, amit el is mondott a rendőrnek, aki megfenyegette, hogy előállítja, nagy csúnya hangnemben és stílusban. A rendőr viselkedése a panaszos véleménye szerint azért változott meg, mert kiderült számára, hogy a panaszos nem Magyarországon született. Az autóban a panaszoson kívül két személy tartózkodott, akik döbbenet hallgatták végig a rendőr megalázó viselkedését. Közben kiszállt a járőrautóból az intézkedő rendőr kolléganője is, hasonlóan hiányos öltözetben, fejfedő nélkül odament a panaszos autójához, a rendszámot kezdte el bemondani központi ellenőrzésre, köszönés és bemutatkozás nélkül. Miután a rendőrnő végzett, visszaült a járőrautóba, szintén köszönés nélkül.

Időközben visszaért a panaszos által szállított személy, így már ő is tanúja volt az eseményeknek. A panaszos telefonon próbált jogi segítséget kérni, amikor az intézkedő rendőr odament hozzá, mert kitöltötte a helyszíni bírság nyomtatványt, majd közölte, hogy azonnal fejezze be a panaszos a telefonálást, különben előállítja. A panaszos által szállított személy közölte, hogy a jogi képviselőjével beszél, mire a rendőr azt reagálta, hogy „nem vele beszél”, és ha belebeszél, akkor őt is elő fogja állítani. A panaszos aláírta a helyszíni bírság nyomtatványt, a rendőr pedig rámosolygott, a panaszos véleménye szerint látszott, hogy azt gondolja, hogy „te kis román, fizetsz majd”. A panaszos összefoglalta az intézkedéssel szembeni kifogásait az alábbiak szerint.

Az intézkedő rendőrök fejfedő nélkül folytatták le az intézkedést; az intézkedés megkezdése előtt nem mutatkoztak be, nevüket, rangjukat, jelvényszámukat nem közölték; miután kiderült a panaszos származása, nagyon megalázóan viselkedtek vele; a helyszíni bírság nyomtatványon román állampolgárságot tüntettek fel, annak ellenére, hogy magyar állampolgársága van feltüntetve a magyar személyigazolványában.

2) A panaszos csatolta az általa aláírt nyomtatványt helyszíni bírság kiszabásáról. A dokumentum szerint 10.000 forint összegű bírság megfizetését vállalta, mivel a megállni tilos jelzőtábla utasítását figyelmen kívül hagyta.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) P. Á. c. r. törzsrörmester 2017. október 17-én készült jelentésében az alábbiak szerint foglalja össze az intézkedést.

P. Á. r. törzsrörmester 2017. szeptember 19-én 12 óra 45 perckor érkezett meg a N. Rendőrkapitányság hátsó gépkocsi bejáratához azért, hogy a munkaközi szünetét megkezdhesse. Ekkor észlelte, hogy a kapitányság hátsó gépkocsi bejárata elé közvetlenül leparkolt egy *** rendszámú Suzuki gépkocsi úgy, hogy onnan se ki, sem pedig behajtani nem lehetett szolgálati gépkocsival. A kapubejáró olyan széles, hogy azon egyszerre kizárólag egy gépkocsi tud áthaladni, ezért ha ott várakozik egy gépkocsi, akkor ott fizikailag sem ki sem behajtani nem lehet a rendőrség udvarára.

A szabálysértést észlelve a szolgálati gépkocsiból kiszállt a rendőr, majd sietősen az említett gépkocsihoz lépett, mivel a kapitányság udvaráról a baleseti helyszínelő próbált kihajtani, azonban az ott szabálytalanul parkoló gépkocsitól nem tudta elhagyni a kapitányság udvarát. A panaszos vagy nem észlelte, vagy nem vette figyelembe, hogy a vele szemben lévő szolgálati gépjármű szeretne kiállni az udvarról.

Amikor a rendőr a gépkocsihoz lépett, észlelte, hogy annak motorja le van állítva, valamint a vezető ablaka kissé lehúzott állapotban van. Ekkor a napszaknak megfelelően köszönt a rendőr, tisztelgett, közölte a nevét és jelvényszámát, beosztási helyét, majd intézkedése okát és célját. A gépkocsi vezetője ezt észlelte, és meg is értette, mivel visszaköszönt magyar nyelven, majd a rendőri felszólításnak eleget tett, és az okmányait is átadta. A panaszos a rendőri felszólításnak eleget téve a kapubeállóból eltoltatott úgy, hogy a továbbiakban ne akadályozza sem a forgalmat, sem pedig a kapitányságra be- és kifelé haladó szolgálati gépkocsik közlekedését.

A panaszos ezt követően elmondta, hogy a gépkocsinak nincsen semmilyen műszaki problémája, egyéb okból állt meg szabálytalanul.

Ezt követően a panaszos átadta a rendőrnek a személyi igazolványát (melyet Magyarországon állítottak ki), melyből a személyazonossága megállapítást nyert. A rendőr közölte a panaszossal az elkövetett szabálysértés tényét, amelyre azt a választ kapta, hogy a panaszos látta és tudta is, hogy egy rendőrségi kapubejáró elé állt, csak várakozott, mert nem volt szabad parkolóhely az utcában. Ekkor a rendőr körbenézett, és tapasztalta, hogy az utcában több szabad parkolóhely is volt az intézkedés ideje alatt. A felszólítás után a panaszos szabályosan le is tudott parkolni. A panaszos nem reagált, mikor ezzel a ténnyel szembesítette a rendőr.

A rendőr felszólította a panaszost, hogy a „hazudozást” fejezze be, mert ezen rövid rendőri intézkedés alatt már többször is ellentmondásba keveredett önmagával. A panaszos erre sem reagált.

A panaszos ezt követően közölte, hogy csak fél pillanatra állt meg a kapu előtt, és ha bárki érkezett volna rendőrautóval, ő azonnal félreállt volna. A panaszos ezen elmondása sem fedte a valóságot, mert a gépkocsi motorja le volt állítva, és sem a rendőr által vezetett szolgálati gépjárművet látva, sem pedig a balesethelyszínelő által vezetett gépkocsit látva nem állt odébb, nem biztosította az áthaladást.

A rendőr ezt követően közölte a panaszossal, hogy az egész utcán végig megállni tilos jelzőtábla van elhelyezve, amely az utca elején jól láthatóan van kihelyezve, továbbá az összes kapubejáró és kijárat előtt tilos a megállás és várakozás, amelyet a panaszos tudomásul vett.

Ezek után a rendőr az elkövetett szabálysértés miatt felajánlotta a panaszosnak a 10.000 forintos helyszíni bírságot, melyet a panaszos elfogadott, továbbá az általa elkövetett szabálysértés elismerte. A rendőr elkezdte kitölteni a *** sorozatszámú helyszíni bírságot, amikor a panaszos odalépett hozzá és emelt hangon utasítani próbálta, hogy adja vissza neki az iratait, és közölte, hogy ő átadja a román személyi igazolványát, és a román lakcímét szeretné lediktálni, hiszen ő életvitelszerűen nem is él Magyarországon. A rendőr a panaszos „utasításának” nem tett eleget, és felszólította, hogy a „hazudozásait” fejezze be, hiszen az intézkedés elején azt mondta, hogy kettős állampolgár, és több éve a lakcímkártyáján bejegyzett borsfai címen lakik, nem Romániában.

A rendőr kitöltötte a helyszíni bírság nyomtatványt, amelyen rögzítette a panaszos által elkövetett szabálysértés tényét, mely a 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól (továbbiakban: KRESZ) 15.§ (1) bekezdés a) pontjába ütközik, és a 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről (továbbiakban: Szabs. tv.) 224.§ szerint minősül.

A rendőr ekkor észlelte, hogy a panaszos jobb fülére feltett headset-en keresztül telefonbeszélgetést folytat. Ekkor a panaszos figyelmét felhívta, hogy rendőri intézkedés alatt áll, ilyen esetben nem beszélhet senkivel sem telefonon, erre a panaszos arrogáns stílusban annyit válaszolt, hogy „ne pofázz te nekem”. A rendőr ekkor „A törvény nevében!” szavak előrebocsátásával ismételt felszólította, hogy a telefonbeszélgetést fejezze be, amelynek a panaszos eleget tett. A rendőr közölte a panaszossal, hogy köteles a rendőri utasításoknak illetve felszólításoknak eleget tenni a rendőri intézkedés során. A panaszos ezt megértette, amjé hozzáfűzte, hogy az ügyvédjével beszélt.

A panaszos ezt követően a szabálysértést elismerte, a részére kiállított helyszíni bírságot aláírta, majd ezt a másodpéldánnyal együtt átadta neki a rendőr. A panaszossal közölte, hogy az intézkedést befejezte, majd a napszaknak megfelelően elköszönt, tiszteletadás mellett.

Ezt követően a rendőr járőrtársa a szolgálati gépkocsival a hátsó kapun keresztül behajtott a kapitányság udvarára, a rendőr pedig gyalogosan ment be. A panaszos ekkor futva utánament, és azt kiabálta, hogy „kolléga, állj meg”. Ekkor a rendőr megállt. A panaszos obszcén szavak kíséretével mindenféle „büdös paraszt, f*****pó rendőrnek” nevezte a rendőrt, majd azt kiabálta, hogy „Így kell viselkedni egy kollégával, akivel az *-en teljesít szolgálatot?”. A rendőr ekkor közölte a panaszossal, hogy ne „hazudozzon”, mert ő sosem volt egy szolgálatban, továbbá az *-en sem teljesített szolgálatot. Ezt követően a rendőr bement a kapitányság épületébe.

A kapunál a rendőr ismét találkozott a panaszossal, aki ekkor azt nehezményezte, hogy a részére kitöltött helyszíni bírság másodszelvénye nem olvasható, majd felemelt hangon utasítani próbálta a rendőrt, hogy az eredeti példányát másolja le neki, mert ha nem, ezt is bele fogja foglalni a panaszába, amit a rendőr ellen tesz. Ezt a rendőr jelentette a szolgálatirányítónak, akinek engedélyével az eredeti példányt fénymásolóval lemásolva A/4-es lapon a panaszos részére átadta. Ezt követően a panaszos távozott az épületből.

A rendőr megjegyezte, hogy az intézkedés során az öltözködési szabályzatnak megfelelően 12M mintájú bevetési egyenruhát viselt, a hozzá rendszeresített pilotkával együtt, illetve az egyenruhára az

összes meghatározott ékítmény fel volt szerelve, amely jól olvasható állapotban volt az intézkedés során.

2) T. Zs. r. őrmester 2017. október 11-én készült jelentésének tartalma nagyrészt megegyezik az előző pontban ismertetett jelentésével, ezért azt a panasz szempontjából releváns, és az őrmester intézkedését érintő tartalomra szorítkozva ismerteti a Testület.

Az őrmester a panaszos gépjárművéhez lépve a napszaknak megfelelő „Jó napot kívánok!” köszönéssel üdvözölte a panaszost, tisztelgett, közölte vele a nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát, szolgálati helyét.

Az intézkedés befejezésekor mindkét rendőr a napszaknak megfelelően elköszönt, tiszteletadás mellett.

3) Dr. M. J. r. ezredes 2017. október 23-án készült kapitányságvezetői átiratában az eddigiek során ismertetett tartalommal nyilatkozott a tényállás tekintetében, ezért az átiratnak csak azon részeit ismerteti a Testület, amelyek az eddigiekhez képest kiegészítő információt tartalmaznak.

Fontos információ, hogy a panaszos állításait cáfolja az a tény, hogy az általa a rendőrségre számított személy 12 óra 30 perckor került beléptetésre a kapitányságon, melyet a N. Rendőrkapitányságon ügyintézés céljából beléptetett személyek nyilvántartása is igazol (a rendőrség a nyilvántartásról készült fénymásolatot a Testület rendelkezésére bocsátotta, ez valóban alátámasztja a rendőri álláspontot). A panaszos várakozása így kétséget kizáróan megállapítható, hiszen az intézkedés vele szemben 12 óra 45 perckor kezdődött.

Az utca, ahol az intézkedésre sor került teljes hosszában fizető parkoló, leszámítva a rendőrségi járművek részére fenntartott szakaszt. A kapitányságvezető véleménye szerint a panaszos a rendőrségi kapuba történő parkolással vélhetően a parkolási díj megfizetését kívánta elkerülni.

A panaszos által bonyolított telefonhívással kapcsolatban a kapitányságvezető az 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) 19.§-ára hivatkozott, mely szerint a rendőri intézkedésnek mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításainak engedelmeskedni. A rendőri intézkedés jogszerűsége a panaszos állítása alapján érdemben nem vitatható, hiszen a megállás járművel a be- és kiszálláshoz, vagy folyamatos fel- és lerakáshoz szükséges ideig, ha a vezető a járműnél marad egyéb okból legfeljebb öt percig történő egy helyben tartózkodást jelent. Az intézkedés alapjául szolgáló cselekmény elkövetését a panaszos elismerte.

A 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5.§ (4) bekezdésére hivatkozott a kapitányságvezető továbbá annak kapcsán, hogy a rendőr miért szólította fel a panaszost a telefonálás befejezésére. Az adott szituációban semmi nem indokolta, hogy az intézkedés alá vont személy a vele szemben folytatott intézkedés ideje alatt harmadik személlyel telefonáljon, ezzel az intézkedő rendőr figyelmét elvonja, hiszen a telefonálás közben kapott rendőri utasításokat így nem tudja végrehajtani.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, illetve az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményét, az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszbeadványban a panaszos arról számolt be, hogy rendőrségi ügyintézés céljából egy személyt szállított a kapitányságra, és mivel nem volt szabad parkolóhely, annyi időre, amíg a személy kiszállt az autóból, megállt a rendőrségi kapubeálló előtt.

P. Á. r. törzsőrmester 2017. szeptember 19-én 12 óra 45 perckor érkezett meg a N. Rendőrkapitányság hátsó gépkocsi bejáratához azért, hogy a munkaközi szünetét megkezdhesse. Ekkor észlelte, hogy a kapitányság hátsó gépkocsi bejárata elé közvetlenül leparkolt egy *** rendszámú Suzuki gépkocsi úgy, hogy onnan se ki, sem pedig behajtani nem lehetett szolgálati gépkocsival. A kapubejáró olyan széles, hogy azon egyszerre kizárólag egy gépkocsi tud áthaladni, ezért ha ott várakozik egy gépkocsi, akkor ott fizikailag sem ki sem behajtani nem lehet a rendőrség udvarára. A szabálysértést észlelve a szolgálati gépkocsiból kiszállt a rendőr, majd sietősen az említett gépkocsihoz lépett, mivel a kapitányság udvaráról a baleseti helyszínelő próbált kihajtani, azonban az ott szabálytalanul parkoló gépkocsitól nem tudta elhagyni a kapitányság udvarát. A panaszos vagy nem észlelte, vagy nem vette figyelembe, hogy a vele szemben lévő szolgálati gépjármű szeretne kiállni az udvarról. Amikor a rendőr a gépkocsihoz lépett, észlelte, hogy annak motorja le van állítva. A rendőrség által csatolt nyilvántartás alapján megállapítható, hogy az intézkedés megkezdésének időpontja 12 óra 45 perc volt, a panaszos által a rendőrségre szállított személy pedig 12 óra 30 perckor került beléptetésre a kapitányság épületébe, tehát a panaszos minimum 15 percet parkolt a rendőrség kapubeállója előtt.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök közlekedésrendészeti ellenőrzés során jártak el, a Testület utal az Rtv. 44. §-ára, amelynek (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a közlekedés szabályszerűségét – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal) megilleti.

A rendőrség által hivatkozott és észlelt szabályszegéssel összefüggésben továbbá a Testület utal a KRESZ vonatkozó rendelkezéseire. A KRESZ 15. § (1) bekezdése szerint, a járművek megállását vagy várakozását tiltó jelzőtáblák: a) a „Megállni tilos” tábla azt jelzi, hogy - a forgalmi vagy műszaki okból szükséges megállást kivéve - megállni, valamint várakozni tilos.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 224. §-a szabályozza a közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértésének tényállását. A szabálysértést az követi el, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület álláspontja szerint megalapozott volt a rendőri észlelés, a panaszos valóban olyan helyen várakozott huzamos ideig gépjárművével, ahol ezt tiltó jelzőtábla van elhelyezve. Ez olyan magatartás, amely felkeltheti a gyanút arra vonatkozóan, hogy a panaszos megállása nem forgalmi, vagy műszaki okból volt szükséges, amely pedig szabálysértési felelősségrevonás kilátásba helyezését indokolhatja.

Mindezekre tekintettel a Testület megítélése szerint a szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A rendőrség továbbá megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben az Rtv. 44. §-a alapján közlekedésrendészeti intézkedést fogatosított. A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta azt, hogy a panaszossal szemben részrehajlás, illetőleg hátrányos megkülönböztetés következtében került-e sor az intézkedés fogatosítására.

A panaszos állítása szerint az intézkedő rendőr azért nem megfelelően járt el vele szemben, mert észlelte, hogy a panaszos román állampolgársággal is rendelkezik.

A rendőri álláspont szerint a panaszost nem részesítették semmilyen módon megkülönböztetett bánásmódban állampolgársága miatt, a panaszos követelte, hogy román személyigazolványát odaadhassa a rendőrnek és román lakcímét bediktálhassa, amikor ők már megkezdték a helyszíni bírságról szóló nyomtatvány kitöltését. A rendőr a panaszos „utasításának” nem tett eleget, és felszólította, hogy a „hazudozásait” fejezze be, hiszen az intézkedés elején azt mondta, hogy kettős állampolgár, és több éve a lakcímkártyáján bejegyzett borsfai címen lakik, nem Romániában.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélkülség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni tilos, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a megállapításra jutott, hogy a jelen panasz tárgyává tett intézkedés célja és jogalapja megállapíthatóan megfelelt a jogszabályi rendelkezéseknek, az ügyvel kapcsolatos dokumentumokban, és azok indokolásában semmilyen olyan körülmény, adat, vagy tény nem merült fel, amelyből diszkriminatív intézkedésre lehetett volna következtetni.

Mindezekre tekintettel az intézkedés nem ütközött a diszkrimináció alkotmányos tilalmába, az egyenlő bánásmód követelménye és a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült, mivel nem érte hátrányos megkülönböztetés azáltal, hogy vele szemben kellő jogalap birtokában, származásától függetlenül intézkedést fogantatosítottak.

3) A Testület vizsgálta a szolgálati fellépés módját.

A panaszos előadása szerint az intézkedő rendőrök nem köszöntek az intézkedés kezdetekor, nem közölték nevüket, rangjukat, jelvéyszámukat, azaz azonosítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, és nem viseltek fejfedőt.

A rendőri tájékoztatás szerint az intézkedés elején napszaknak megfelelően köszönt a rendőr, tisztelgett, közölte a nevét és jelvéyszámát, beosztási helyét, majd intézkedése okát és célját. A gépkocsi vezetője ezt észlelte, és meg is értette, mivel visszaköszönt magyar nyelven. Az intézkedés során az öltözködési szabályzatnak megfelelően 12M mintájú bevetési egyenruhát viselt, a hozzá rendszeresített pilotkával együtt, illetve az egyenruhára az összes meghatározott ékítmény fel volt szerelve, amely jól olvasható állapotban volt az intézkedés során.

Az Rtv 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. A (3) bekezdés szerint a rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. A (4) bekezdés kimondja, hogy ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Az Rtv. idézett bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőrnek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevét, és azonosító számát közölnie kell.

A Testület korábban már számos állásfoglalásban kifejtette, hogy az intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek (tisztelgés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak. A bemutatkozás elmulasztásának azért van alapjogi relevanciája, mert az adott esetben a panaszos panaszjogának gyakorlását utóbb megnehezíthette volna, ezért alkalmas volt arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg.

a) A panaszosi és a rendőrségi álláspont között olyan mértékű ellentmondás feszül az azonosítási kötelezettség tekintetében, melyet a Testületnek – korlátozott eszköztárára, és a bizonyítékok csekély voltára tekintettel – nem állt módjában feloldani. Ennek következtében a tényállás rekonstruálására

nem volt lehetőség, így a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőr eleget tett-e azonosítási kötelezettségének.

b) A Testület a köszönés, és a fejfedő viselése kérdésében szintén nem tudott – bizonyíték hiányában – állást foglalni. Fontos azonban kihangsúlyozni, hogy a *de minimis* (azaz az alapjogsértés megállapításához szükséges minimális érdeksérelemre vonatkozó) szabály alapján a Testület abban az esetben sem tekinti a sapka-viselés, illetőleg a köszönés elmulasztását alapjogsérelem okozására alkalmas körülménynek, hogyha ezekre bizonyíthatóan nem került volna sor, hiszen a sapka hiánya a panaszos oldalán semmiféle alapjogi sérelem okozására nem alkalmas.

A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme a rendőrök azonosítási kötelezettségének teljesítése tekintetében nem megállapítható. A panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült a köszönés, illetőleg a sapka viselésének vonatkozásában.

4) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott hangnemet és bánásmódot.

A panaszos beadványában előadta, hogy az intézkedést foganatosító rendőr csúnyán viselkedett vele, nem megfelelő magatartást tanúsított irányában.

A rendőrök kifejezetten cáfolták a nem megfelelő hangnem, illetőleg bánásmód alkalmazását, sőt előadtak, hogy éppen a panaszos tanúsított nem megfelelő magatartást, hiszen obszcén szavak kíséretével mindenféle „büdös paraszt, f*****pó rendőrnek” nevezte a rendőrt, és kiabált. Az intézkedő rendőrök hangsúlyozták, hogy végig megadták a kellő tiszteletet a panaszosnak.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a

Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A panaszosi és a rendőrségi álláspont között olyan mértékű ellentét feszül a hangnem és a bánásmód kérdésében, amelyet a Testületnek – eszköztárának korlátozott volta, illetőleg a bizonyítékok csekély volta miatt – nem állt módjában feloldani, ezáltal a történetek rekonstruálására nem volt lehetőség. Emiatt a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelmének vonatkozásában megnyugtatóan nem foglalhat állást.

Erre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szabálysértés elkövetésének rendőri észlelése nyomán felmerült gyanú bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelmé érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A rendőrség továbbá megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben az Rtv. 44. §-a alapján közlekedésrendészeti intézkedést fogatosított. A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszos román állampolgárságára tekintettel a tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült, nem érte hátrányos megkülönböztetés azáltal, hogy vele szemben kellő jogalap birtokában, származásától függetlenül intézkedést fogatosítottak. A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme a rendőrök azonosítási kötelezettségének teljesítése tekintetében nem megállapítható. A panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült a köszönés, illetőleg a sapka viselésének vonatkozásában. A rendőrök által alkalmazott hangnem és bánásmód tekintetében a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. január 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag